

POROČILO O DELU V SVETU ZPIZ V LETU 2023

1. seja Sveta ZPIZ v letu 2023 je bila 16.2.2023, na kateri smo verificirali mandate nekaterim novim članom sveta zavoda in izvedli **redno** uskladitev pokojnin v skladu z določili ZPIZ-2 (5,2 %). Kritično so člani sveta ocenili dejstvo, da mediji že v naprej poročajo javnosti višino uskladitve, ki ni objektivna in s tem **razvrednotijo sklep sveta**.

V imenu ZDUS sva predstavili predlog za **izredno uskladitev**, članica sveta Francka Četkovič pa v imenu SUS. Predloga nista bila identična, razprava je bila zelo kritična, hkrati pa argumentirana, kar je razvidno iz zapisnika 8. seje Sveta ZPIZ. Sprejet je bil **sklep**:

Svet zavoda se je seznanil s predlogom ZDUS in SUS za izredno uskladitev pokojnin.

Svet zavoda sprejme sklep, da strokovne službe zavoda pripravijo do naslednje seje sveta izračune finančnih učinkov izredne uskladitve v dveh variantah:

- za 3,5 % uskladitev z upoštevanjem dodatnega 1 % uskladitve pri upokojenih do vključno leta 2011

- za 4 % uskladitev z upoštevanjem dodatnega 1 % uskladitve pri upokojenih do vključno leta 2011

z učinkom izredne uskladitve od aprila 2023.

Obravnavana je bila tudi **novela ZPIZ-2**, po burni razpravi je bil sprejet sklep, da se je svet seznanil s predlogom ZPIZ-2R, pri čemer je svet poudaril, da nasprotuje predlogu in ponovnim posegom v sistem, ter poziva Vlado RS, da pristopi k celoviti reformi obveznega sistema PIZ.

2. seja Sveta ZPIZ je bila 27.2.2023 s ključno točko – **letno poročilo za leto 2022** ter uskladitev DPP in invalidnin za telesno okvaro (10,3 %)

Najbolj obširna je bila razprava pri letnem poročilu, saj zajema vsa področja delovanja zavoda. Posebej smo opozorili na težko kadrovsko problematiko, ki se odraža na vseh področjih (bolniška odsotnost, nadure, fluktuacija, zmanjšanje revizij, kakovost dela).

Obravnavan je bil tudi **izračun finančnih učinkov predloga za izredno uskladitev pokojnin**, razprava je bila zelo konstruktivna, čeprav so bila deljena mnenja glede kompromisnega predloga ZDUS in SUS. Končno je bil, s tesno večino (11:9) sprejet sklep, da svet predlaga Vladi RS izredno uskladitev v višini 3,5 % ter še dodatni 1 % za upokojene do vključno leta 2011 in to od 1.4.2023 dalje. Hkrati je bil sprejet tudi sklep, s katerim svet zavoda predlaga Vladi RS, da

pristopi in v okviru javnofinančnih zmožnosti prouči možnost sprejema targetiranih ukrepov za blaženje posledic druginje med najranljivejšimi skupinami upokojujencev (10 za – 11 vzdržanih)

3. seja Sveta ZPIZ je bila 20.4.2023, na kateri smo obravnavali poročilo FURS o plačevanju prispevkov PIZ v letu 2022, poročilo Javnega štipendijskega in invalidskega sklada za leto 2022 in poročilo o poslovanju Zavoda Vzajemnost v letu 2022. Pri vseh poročilih sva sodelovali v razpravi (3 x).

Sprejet je bil sklep o razpisu za dodelitev sredstev za rekreativno, športno in kulturno dejavnost uživalcem pokojnin in nadomestil iz invalidskega zavarovanja za leto 2023. Na naslednji seji pa smo odločali o sami razdelitvi sredstev, DRUS je prejel 232.500,00 €.

Na tej seji sva predstavnici tudi izpostavili oz. predstavili predlog ZDUS za dvig dela vdovske pokojnine iz sedanjih 15 % na 25 %.

Kritično smo tudi ocenili odnos vlade in pristojnega ministrstva glede sklepov Sveta ZPIZ za izredno uskladitev pokojnin, saj vlada na poslani sklep sploh ni odgovorila, zato so člani sveta to ocenili kot ignoranco do edinega nosilca obveznega PIZ.

4. seja Sveta ZPIZ je bila 8.6.2023, na kateri je bila obravnavana za nas najpomembnejša tema – predlog ZPIZ-2S, ki je vseboval rešitev glede oblikovanja **zagotovljene vdovske pokojnine**. Sprejet je bil sklep, da se pokojnina pri tistih, pri katerih lastna in vdovska pokojnina ne dosemeta višine zagotovljene vdovske pokojnine, odmeri največ v višini skupnega zneska lastne in vdovske pokojnine. Pri upravičenosti do zagotovljene vdovske pokojnine je potrebno upoštevati tudi prejemke iz PIZ, ki jih upravičenci prejemajo iz tujine. Podprli sva predlog člana sveta Andreja Zorka, da bi o tej temi po obravnavi na ESS ponovno razpravljali – žal se to ni zgodilo. Že prej sva opozorili na nove krivice, če rešitve ne bodo jasne in žal ne obravnavajo tistih, ki nimajo polnih 40 let pokojninske dobe, za zagotovljeno pokojnino (na primer le 39 let, 10 mesecev ali manj).

5. seja Sveta ZPIZ je bila 28.9.2023, na kateri je bila najpomembnejša točka **poročilo KAD**. Sodelovali sva v razpravi, žal pa nismo dobili odgovora na vprašanje, kaj je ob ustanovitvi sklada predstavljal takratni kapital, ki ga je ZPIZ dobil za poslanstvo in kaj predstavlja danes. Res pa je, da se je prispevek KAD

povišal iz 50 na 65 milijonov € za uskladitev pokojnin v letu 2023, v celoti pa je KAD v ZPIZ do sedaj prispeval že okoli milijardo €.

Opozorili smo tudi na usodo sklepa glede kadrovskega povečanja v ZPIZ. Člane sveta sva seznanili, da je ZDUS sprejel odgovor ZPIZ glede vzrokov za zmanjšanje števila upravičencev do dodatka za pomoč in postrežbo in predlagali, da se odgovor posreduje tudi ostalim članom sveta.

6. seja Sveta ZPIZ je bila 21.12.2023, na kateri sta bili glavni točki dnevnega reda finančni načrt za leto 2024 ter plan dela in kadrovski načrt za leto 2024. Po burni in konstruktivni razpravi, zlasti v zvezi s kadrovsko problematiko, ki ostaja enaka kot je svet ugotavljal že na seji 27.2.2023 (bolniška odsotnost, nadure, fluktuacija, zmanjšanje revizij, kakovost dela), sta bila oba načrta potrjena. Ponovno je bila podana zahteva, da vlada in ministrstvo dovoli povečanje števila zaposlenih na ZPIZ in s tem omogoči bolj ustrezne razmere za delo delavcev, ki so preobremenjeni, še zlasti glede na uvajanje številnih novel ZPIZ-2 in z njimi povezanimi uskladitvami.

Na vseh sejah sveta smo tudi obravnavali in potrjevali predloge za imenovanje izvedencev.

Datum: 17.1.2023

Anka Tominšek, l.r.
Silva Koželj, l.r.